

להאריך את הפתיל

אנציקלופדיה יהודית "דעת" - בעבר, בזמן האירוסין היה הבעל נותן טבעת לאישה, שיצרה מעמד של "קידושין". לאחר האירוסין הייתה האישה מקודשת לבעלה, והמתנות ("סיבלונות") שהבעל נותן לאשה היו ניתנים כאשר בני הזוג היו כבר קשורים בקשר מחייב מבחינת ההלכה. בעבר, בזמן האירוסין היה הבעל נותן טבעת לאישה, שיצרה מעמד של "קידושין". לאחר האירוסין הייתה האישה מקודשת לבעלה, והמתנות ("סיבלונות") שהבעל נותן לאשה היו ניתנים כאשר בני הזוג היו כבר קשורים בקשר מחייב מבחינת ההלכה.

איגרת הרמב"ן - שמע בני מוסר אביך, ואל תטוש תורת אמך. תתנהג תמיד לדבר כל דבריך בנחת לכל אדם ובכל עת, ובזה תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם. וכן אמרו רבותינו ז"ל, כל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו, שנאמר: הסר כעס מלבך, והעבר רעה מבשרך, ואין רעה אלא גיהנם, שנאמר: וגם רשע ליום רעה. וכאשר תנצל מן הכעס תעלה על לבך מדת הענווה שהיא מדה טובה מכל המידות טובות, שנאמר: עקב ענוה יראת ה'.

ע"פ הזוהר - הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם - והכעס כנגד שלושתם.

זוהר כרך ב (שמות) פרשת תצוה דף קפב עמוד א - ובמאי אתידע בר נש למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או לאתמנעא מניה, ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש וישתמודע מאן איהו אי ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי (אתי עליה) דלא יעקר לה מאתרהא בגין למשרי תחותה ההוא אל זר דא איהו בר נש כדקא יאות, דא איהו עבדא דמאריה דא איהו גבר שלים, ואי ההוא בר נש לא נטיר לה ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה למשרי בתריה סטרא אחרא, ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה ודא איהו (איוב יח) טורף נפשו באפו, איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה ואשרי בגויה אל זר, ועל דא כתיב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דההיא נשמתא קדישא טריף לה וסאיב לה בגין אפו... - עבודה זרה אתחשיב ההוא בר נש, ומאן דאתחבר עמיה... כמאן דאתחבר בעבודה זרה ממש.

שמונה קבצים ה, רנא - יסוד הכעס בא מצד חסרון היצירה הרוחנית. קיבוץ כחות רוחניים, העומדים לצאת אל הפועל בציור ובתפארת מובלט, דוחקים את הנשמה ומצערם אותה בקצפון פנימי. כל מלחמות גויים, וכל רצח ושוד שבבני אדם, עד כל רוגז שבבעלי חיים, מארס הנחש עד עקיצת קטן שברמשים, בכונה של היזק, בא מצד הכעס הכללי, האצור בעולם, שמצד עצור כח היצירה. וכל מה שהיצירה הרוחנית מתרחבת, כל מה שהפלגים של הדעה הרחבה מסתעפים בעזוז מרוצתם, כל מה שהתורה תתגדל ותתאדר, השלום מתרבה בעולם, אז יחזק במעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי.

דרך ארץ פרקי בן עזאי פרק ד - לא יהא אדם קפדן בתוך סעודה. ומעשה בהילל הזקן שעשה סעודה לאדם אחד, ובא עני ועמד על פתחו, אמר לאשתו, אשה אני צריך להכניס, ואין לי פרנסה כלום. נטלה אשתו של הילל כל הסעודה ההיא, ונתנה לו, ואחר כך לשה עיסה אחרת, ובשלה אילפס אחר, ובאת והניחה לפניהם. אמר לה, בתי, מפני מה לא הבאת לנו מיד, סחה לו כל אותו המעשה, אמר לה, בתי, אף אני לא דנתי אותך לכף חובה, אלא לכף זכות, שכל המעשים שעשית לא עשית אלא לשם שמים.

שמונה קבצים ג, ט - כל הכעסנות שבעולם הבאה מצד הדרכה, במוסר, באמונה, בדיעות ובמעשים, וכל החסרונות המוכרחות שאי הסבלנות והקנאות עושה בעולם, אע"פ שהרבה חלקים מהם הם מלאים קדושה גדולה. ובאים גם כן מחסידות חשובה וטהרת לבב, מ"מ אין זה מונע מלהתחשב עם הצד החסרוני שבהם, וסוף כל סוף הדבר מוכרח להיות מתוקן. וכל המבוקש של הקדושה היותר עליונה יבא לעולם בדרך שלום והדרכה מלאה נחת שלווה וכבוד. שורש כ"ז הוא חטא מי מריבה, וכעסו של משה אמירת שמעו נא המורים, שהביאה הכאת הסלע במקום שהיה ראוי להיות הרצון והפיסוס והדיבור, ובתוכן ההופעה של הדרכה של אמונה, ושל דיוקי תורה נתערב בשביל כך כח הקפדנות, עד שהולך ובני הרב ותלמידו שהם יושבים בשער אחד ועוסקים בתורה נעשים כאויבים זה לזה. ואם שמכל מקום את והב וסופה כתיב ואהבה בסופה, אבל אין הרושם של האיבה הארעיונית הולך לגמרי בלא שום הפסד. תורת חסד היא תורה דלעילא, תורת הסוד המתגלה לישרים. על פי אליהו ביסודה, בהתבסמו כבר, והרי הוא מוכן לשליחותו לבשר שלום, לעשות שלום בעולם, ולהשוות את המחלוקת, לקרב ולא לרחק, והוא בעצמו תוכן פתיחת הפה של משה רבינו, שישב לדבר אל הסלע במקום ההכאה שעברה, וגילויה של תורת חסד בהתפרשה ברחבה ע"י ת"ח בדורות אחרונים אינון דאיתין מסיטריה דמשה...